

Arkivnr: 2014/13889-47
Saksbehandlar: Lise Fauskanger Ådlandsvik

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland		07.09.2016

Opplæring i trafikktryggleik i den vidaregåande skulen - bruk av midlar

Samandrag

Fylkestinget vedtok i sak (PS 95/2015) å setje av 200.000 kr til *Opplæring i trafikktryggleik i vgs*. Det er Fylkestrafikksikringsutvalet (FTU) som har fått ansvaret for desse midlane, og det er no tid for å konkretisere kva midlane skal nyttast til. Det er krevjande å etablere eit opplegg som famnar alle dei omlag 17 000 elevane i den vidaregåande skulen, med all sin variasjon og kompleksitet. Dei haldningsskapande trafikksikringstiltaka for denne aldersgruppa spenner vidt, og med god grunn, for det er eit sett av ulike tiltak som til saman gjev eit heilskapleg bilete. Ein viktig premis er å kunne nå ungdommane på deira eigen arena, gjennom eit formspråk som dei kan kjenne seg igjen i.

Ungdom og trafikktryggleik er eit alltid like aktuelt tema, og trafikktryggleik for denne aldersgruppa handlar i stor grad om risikoforståing, haldningar og åtferd. Ulykkesstatistikken for Hordaland viser at totalt sett har talet på alvorlege ungdomsulykker (18-24 år) gått markert ned (1990-2015), men tala viser likevel at ein må halde fokuset oppe. I snitt har ulykkestalet for denne aldersgruppa halde seg jamt dei siste fem åra.

Det er nærliggjande å kople ein kampanje retta mot denne aldersgruppa til fart og rus, saman med risikoforståing. Dei seinare åra Hordaland opplevd fleire alvorlege ungdomsulykker, og nokre av desse har også vore knytt til den vidaregåande skulen og russefeiring. Ut frå dette vert det difor lagt opp til å bruke dei 200.000 kr til lage ein enkel filmsnutt som kan delast gjennom sosiale media. Filmsnutten kan også kunne nyttast i undervisninga, og på skjermar som skulen har på skuleområdet.

Forslag til vedtak

1. FTU sluttar seg til at det vert laga ein filmsnutt om trafikktryggleik retta mot elevar i den vidaregåande skulen som ein del av arbeidet med trafikktryggleik i den vidaregåande skulen.
2. Fylkesrådmannen vil komme attende med ein heilskapleg kampanje retta mot vidaregåande skule i samband med FTU sitt budsjett for 2017.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 23.08.2016

Bakgrunn

Fylkestinget vedtok i sak (PS 95/2015) å setje av 200.000 kr til *Opplæring i trafikktryggleik i vgs*. Det er Fylkestrafikksikringsutvalet (FTU) som har fått ansvaret for desse midlane, og det er no tid for å konkretisere kva midlane skal nyttast til. Det er krevjande å etablere eit opplegg som famnar alle dei omlag 17 000 elevane i den vidaregåande skulen, med all sin variasjon og kompleksitet. Dei haldningsskapande trafikksikringstiltaka for denne aldersgruppa spenner vidt, og med god grunn, for det er eit sett av ulike tiltak som til saman gjev eit heilskapleg bilete. Ein viktig premis er å kunne nå ungdommane på deira eigen arena, gjennom eit formspråk som dei kan kjenne seg igjen i.

Ungdom og trafikktryggleik er eit alltid like aktuelt tema, og trafikktryggleik for denne aldersgruppa handlar i stor grad om risikoforståing, haldningar og åtfærd. Ulykkesstatistikken for Hordaland viser at totalt sett har talet på alvorlege ungdomsulykker (18-24 år) gått markert ned (1990-2015), men tala viser likevel at ein må halde fokuset oppe. I snitt har ulykkesstalet for denne aldersgruppa halde seg jamt dei siste fem åra.

Det er nærliggjande å kople ein kampanje retta mot denne aldersgruppa til fart og rus, saman med risikoforståing. Dei seinare åra Hordaland opplevd fleire alvorlege ungdomsulykker, og nokre av desse har også vore knytt til den vidaregåande skulen og russefeiring.

Føringar for bruk av midlane

Fylkestingsvedtaket, der midlane til opplæring i trafikktryggleik i vidaregåande vart sett av, gjev ikkje særskilde føringar for bruk av midlane. Fylkesrådmannen la midlane til som ein del av budsjettet til Fylkestrafikksikringsutvalet (FTU), og i FTU si budsjettsak for 2016 (PS 5/2016) heiter det mellom anna følgjande i saksutgreiinga:

Opplæring i trafikktryggleik i vidaregåande skule

Med tanke på at ungdommar er særst utsette som bilførarar og bilpassasjerar er det ønskeleg å ha eit eige fokus på trafikktryggleik i vidaregåande skule. Dette kan gjerast gjennom allereie etablerte arena slik som kurs i Trafikksikkerhetshallen i Hordaland. Det er ønskeleg at elevar i den vidaregåande skulen og kan få tilbod om slike trafikksikringskurs. Dette må koordinerast med Opplæringsavdelinga. Det er sett av 200.000 kr.

Bakgrunnen for at fylkesrådmannen i sitt budsjettframlegg i februar foreslo å nytte Trafikksikkerhetshallen i Hordaland er dei gode erfaringane ein har med tilsvarande opplegg tidlegare. Samstundes krev dette mykje logistikk for å kunne gjennomførast, og elevane må i tillegg fraktast t/r. For mange vil dette verte ei lang dagsreise å ta ut på. I tillegg er det avgrensa kor mange elevar som kan få eit slikt kurstilbod.

Etter ei vurdering er det no klårt at det er meir tenleg å lage til ein kampanje som famnar alle elevane med ein felles bodskap, enn å sende eit fåtal på trafikksikringskurs.

Filmsnutt med fokus på «Russ og rus»

Ser ein nærare på ulykkesstatistikken for ungdommar så finn ein at i Hordaland (2011-2015) var det totalt 607 ulykker med bilførarar i alderen 18-24 år, med totalt 885 skadde/drepne. Av desse omkom 15 personar. I 43 av desse 607 ulykkene var det mistanke om ruskøyring, og fire av dei omkomne og sju av dei alvorleg skadde er knytt til desse ulykkene. Talgrunnlaget er lite, men ein kan likevel merke seg at mistanken om ruskøyring fann stad i 7 % av ulykkene, og at 1 av 4 omkom i desse ulykkene. Utover dette er det godt dokumentert at fartsnivået er ein vesentleg faktor i mange alvorlege trafikkulykker.

Som skuleeigar har fylkeskommunen eit føremonn når det gjeld å nå ungdommane gjennom haldningsskapande kampanjar. Mange av elevane vil etter end skulegang få seg lærlingplass og sin eigen bil, medan andre vil ha russefeiringa som ein viktig milepæl som ein del av den vidaregåande opplæringsperioden.

Russefeiringa er ein viktig del av det sosiale skulelivet til elevane i 3. klasse. Dette gjeld ikkje berre i april/mai, men gjennom heile skuleåret. Jamvel har russefeiringa også ein innverknad på elevane på lågare klassetrinn. Omfanget og storleiken på russefeiringa varierer frå elev til elev, og rundt på dei ulike skulane i fylket. I eit trafikktryggleiksperspektiv er det gjerne på dei skulane som har mange russebilar og -bussar at uroa rundt trafikktryggleiken er størst. I Hordaland har det over mange år vore lagt til rette for ein god dialog mellom russen og offentlege trafikketatar, jf Politiet, Statens vegvesen og Trygg trafikk, for å få ei god og trygg feiring. Dette arbeidet vil halde fram, og ein kan slik sett seie at ein kampanjefilm som her vert foreslått, berre er ein del av eit større haldningsskapande arbeid retta mot denne gruppa.

Å lage ein trafikksikringskampanje retta inn mot problematikken russ og rus går i kjernen på dei utfordringane ein står overfor. Ein filmsnutt som går direkte inn på denne tematikken er difor eit føremonn. Ein filmsnutt er lett tilgjengeleg, og enkel å dele gjennom sosiale media. Slik sett vil den også kunne rekke utover dei elevane som går på vidaregåande skule. I tillegg vil den kunne brukast som ein del av eit større trafikksikringsarbeid retta inn mot vidaregåande elevar. Eit eksempel på eit slikt prosjekt som er under utvikling er kampanjen *#Er du sikker?* som Trygg Trafikk står bak. Dette går no som pilot på nokre vidaregåande skular i andre fylke.

Fylkesrådmannen sine kommentarar

For å skape gode haldningar, og ikkje minst god åtfærd i trafikken, må det nyttast fleire ulike kanalar og formspråk. Fleire av dei vidaregåande skulane i fylket har eigne trafikksikringsdagar der elevane får sett blålysetatane i aksjon, og høyre frå dei som har kjend trafikkulukkene tett på kroppen. Gjennom trafikksikringskurs får elevane eit anna perspektiv, der dei mellom anna kan prøve ut ulike apparat. Begge desse arenaene krev mykje ressursar og logistikk, og har ei avgrensing i tal deltakarar.

Ein filmsnutt vil kunne ha ein heilt bestemt og direkte bodskap. Den vil ha stor rekkevidde med tanke på tal personar den kan nå, og om mogleg vil den også kunne nyttast i undervisninga og på temadagar. Samstundes kan filmsnutten vere ein som ein del av ein større heilskapleg trafikksikringskampanje retta mot den vidaregåande skulen. I Hordaland er det allereie etablert nokre faste aksjonspunkt på dette retta mot russen, og det vil også vere høve for Hordaland å delta i Trygg trafikk sitt prosjekt *#Er du sikker?* neste skuleår.